

Svišť horský (*Marmota marmota*) na Šumavě v roce 1914

Alpine Marmot (*Marmota marmota*) in the Bohemian Forest in 1914

Václav Mikeš⁽¹⁾

Abstract: An Alpine Marmot (*Marmota marmota* Linnaeus, 1758) was scented by hunting dogs at Mt. Poledník near Prášíly village, Bohemia on 4th May 1914. Although the event was recorded in three different local newspapers, the information never reached the attention of the zoological community. The animal was subsequently held in captivity. It is possible two Alpine Marmots were present at the locality. It is supposed the animal migrated from nearby Bavaria, where Alpine Marmots were introduced in 1912 near Oberzwieselau (about 10 km away).

Key words: alien species, Bavarian Forest, Czechia, Germany, historical record, national park, non-indigenous species, non-native species, Poschinger, Rodentia, Schwarzenberg, Sciuridae.

Svišť horský je evropským endemitem, který se přirozeně vyskytuje v centrální části Alp a ve Vysokých Tatrách (Preleuthner 1999). Svišti obývají travnaté svahy v údolích s lidským osídlením, horské pastviny, kary, suťová pole anebo horské hřebeny se sporou vegetací, zpravidla v polohách od 900 do 2200 m n. m. (Krapp 1978). Pro sviště je charakteristická herbivorie, denní aktivita a hrabání nor, ve kterých tráví noc a také chladné období roku ve stavu hibernace (Arnold 1999). Svišti jsou vysoce sociální zvířata žijící v rodinných skupinách tvořených až 20 jedinci (Arnold 1999).

Kromě svého původního areálu byl svišť horský člověkem vysazen na řadě dalších míst Evropy, např. v Pyrenejích, ve Francouzském středohoří anebo v rumunských Karpatech (Preleuthner 1999). Pokusy s vysazováním svišťů byly v minulosti činěny i na území Česka, a to v 16. století na Křivoklátsku, v 19. století v Krkonoších a ve 20. století v Jeseníkách (Anděra 2006). Žádná z uvedených introdukcí nicméně nevedla k etablování druhu do naší přírody. V roce 2019 se podařilo objevit tři staré novinové zprávy o nálezu sviště na Šumavě v roce 1914. Tato událost byla v téměř identickém znění zachycena ve dvou českobudějovických novinách, Budweiser Kreisblatt (Anonymus 1914a) a Budweiser Zeitung (Anonymus 1914b) a o něco později i v plzeňském Českém denníku (Anonymus 1914c). Vzhledem k tomu, že výskyt sviště na Šumavě není zmiňován v žádném z příslušných faunistických přehledů (Hůrka 1990, Anděra & Červený 1994, 2003, 2014), bude vhodné zde novinové zprávy zmínit v plném znění.

Budweiser Kreisblatt (Anonymus 1914a): „Am 4. Mai stöberten die Hunde des Schwarzenbergschen Revierförsters Kroh auf dem Mittagsberge bei Stubenbach ein Murmeltier auf. Wie das Tier in diese Gegend gekommen ist, ist ein Rätsel. Es wurde eingefangen und ins Forsthaus gebracht, wo es das gebotene Futter annimmt. Es dürfte wieder auf seinen Platz zurückgebracht werden, denn es ist nicht ausgeschlossen, daß sich am Mittagsberge ein Pärchen aufhält und die Forstverwaltung dürfte für das seltene Tier Schonung anordnen.“

Český denník (Anonymus 1914c): „V prvních dnech tohoto měsíce vyčenichali psi knížecího revírníka Stosche na Polední hoře u Prášil svišť. Kterak se dostala do tamní krajiny, jest nevysvětlitelno. Svišť byla chycena a donesena do myslivny, kde žere podávané krmivo beze vsí závady. Protože je pravděpodobno, že na Polední hoře zdržovala se dvojice sviští, bude chycená svišť zase tam nejspíše nazpět dopravena. Bylo by záhodno, aby vzácné toto zvíře bylo ušetřeno.“

¹⁾ Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 242/1, CZ – 370 51 České Budějovice, e-mail: mikes@muzeumcb.cz